

312
kv/jff

200903234-62

Statnett

Norges vassdrags- og energidirektorat

Postboks 5091 Majorstua
0301 Oslo

Saksbeh./tlf.nr.: Nina Wahl Gunderson/23903856

Deres ref./Deres dato: NVE 200903234-43 kv/jff/
18.06.2012

Vår ref.: 12/01413-2

Vår dato: 15.10.2012

Svar på høring - Øystese kraftverk og konkurrerende prosjekt med overføring fra Vossadalsvatnet i Kvam herad

Vi viser til brev fra NVE datert 18.juni om høring av søknad med konsekvensutredning for Øystese kraftverk og for konkurrerende prosjekt med overføring fra Vossadalsvatnet til Svartvatnet i Kvam herad, Hordaland fylke.

Øystese Kraft AS søker om å få bygge et kraftverk på 23 MW som skal mate inn mot Øystese stasjon. Kraftverket vil produsere ca. 63 GWh per år, hvorav 46 % er vinterproduksjon.

BKK Produksjon AS søker om å overføre vann fra Vossadalsvatnet øverst i Øystesevassdraget til Svartvatnet i Samnangervassdraget. Det vil øke produksjonen i BKK Produksjons kraftverk i Samnangervassdraget med opp til 54 GWh per år, samtidig som produksjonen i Øystese kraftverk vil reduseres med ca. 19 GWh per år.

Sentralnettet må forsterkes før Øystese kraftverk kan settes i drift

Den nye 420 kV ledningen mellom Sima og Samnanger må være i drift før Øystese kraftverk kan settes i drit. Ledningen skal etter planen stå ferdig i slutten av 2013. I tillegg må transformator-kapasiteten mellom sentralnettet og regionalnettet i området økes.

Mye uregulerbar produksjon gjør kraftsystemet mindre robust

Statnett er bekymret for utviklingen av kraftsystemets reguleringsevne for spenning og frekvens. Utbygging av kraftproduksjon med begrenset reguleringsevne reduserer kraftsystemets reguleringsevne samlet, særlig i sommerhalvåret når uregulert produksjon dominerer. Denne type kraftproduksjon mangler viktige egenskaper som kraftsystemet er avhengig av.

Høy andel uregulerbar kraftproduksjon forringer tekniske egenskaper i kraftsystemet, gjør det mer sårbart for feil, og mindre robust for endringer. Hydrologiske og markedsmessige forhold kan gjennom året, uker og døgn føre til svært ulik sammensetning av produksjon. Vi ser en utvikling med perioder der hovedtyngden av magasinkraftverkene i Norge ikke er tilkoblet nett, og at det samlede forbruket dekkes i stor grad av import sammen med uregulert kraftproduksjon. Vi antar at ordningen med elsertifikater vil styrke denne trenden ytterligere.

Frekvens - aktiv effektreserve gir reguleringsevne

Kraftsystemet er avhengig av frekvensstyrt reserve for å takle de momentane forbruksendringene i nettet. Det er derfor viktig at andelen vannkraftverk med evne til å bidra med frekvensregulering er så høy som mulig. En forutsetning for aktiv effektreserve er at vannveien har reserve for noe svingning uten at dette går ut over gitte konsesjonskrav. Reserve i vannveien reguleres ved å gi vannkraftverk slik reguleringsmulighet.

Statnett SF
Husebybakken 28B
0379 OSLO

Postadresse
PO Box 5192 Maj.
0302 OSLO

Telefon/Telefaks
23 90 30 00/23 90 30 01

Foretaksregister
NO 962 986 633 MVA

www.statnett.no

Kraftverket må ha turbinregulator

Aggregat i denne utbyggingen må ha fullverdig turbinregulator.

Spenning - reaktiv effektreserve stabiliserer spenningen

For å tydeliggjøre krav om effektfaktor presiseres det at generatorer skal legges ut med effektfaktor $\cos\varphi \leq 0,86$ kapasitivt (overmagnetisert) og $\cos\varphi \leq 0,95$ induktivt (undermagnetisert), referert generatorklemme ved fullast.

Generelt om tilknytning av anlegg til nettet

Det er viktig at konsesjonær følger krav i forskrift om systemansvaret i kraftsystemet (FoS) og forskrift om leveringskvalitet i kraftsystemet (FoL). Vi ber NVE gjøre konsesjonssøker spesielt oppmerksom på at systemansvarlig legger til grunn at FoS § 14 og veileder for funksjonskrav i kraftsystemet (FIKS 2012) følges, og at konsesjonær uten ugrunnet opphold søker/informerer systemansvarlig om anlegget etter at konsesjon er gitt.

Med vennlig hilsen

Torkel Bugten
Plansjef Vestlandet

Anders Grønstedt
Avdelingsleder Nettpanlegging